

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор Биржасы" АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен

((2021 жылдың 23 маусымындағы
№ 61 хаттамасы)
б е к і т і л д і

2021 жылдың 07 шілдесінен бастап
қолданысқа енгізілді

KASE индексіне фьючерстің ЕРЕКШЕЛІГІ

Алматы қ.

2021

Осы Ерекшелік "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) "Биржалық қызметті жүзеге асыру ережелері" ішкі құжатына сәйкес әзірленді және сауда – саттықты өткізудің стандартты шарттарын, параметрлерін, KASE индексіне фьючерс бойынша міндеттемелердің (бұдан әрі – фьючерлік келісімшарт) туындау, өзгеру және тоқтатылу тәртібін анықтайды.

1 тарау. ФЬЮЧЕРСТІК КЕЛІСІМ-ШАРТ ЖАСАСУ

1. Осы Ерекшелікте Биржаның "Биржалық қызметті жүзеге асыру ережелері" ішкі құжатында және Биржаның басқа да ішкі құжаттарында айқындалған ұғымдар пайдаланылды.
2. Фьючерлік келісімшарттың базалық активі "Қор нарығының индикаторларын есептеу әдістемесі" ішкі құжатына сәйкес Биржа есептейтін KASE индексі болып табылады.
3. Фьючерстік келісімшартпен сауда-саттық жүргізу кезінде баға KASE Индексінің тармағы үшін қазақстандық теңгемен көрсетіледі.
4. Фьючерстік келісім-шартпен сауда-саттық жүргізу кезінде лоттың мөлшері бір тармақты құрайды.
5. Сауда-саттықты өткізу кезінде фьючерстік келісімшарт бағасының ең аз өзгеруі 0.01 тармақты құрайды.
6. Фьючерстік келісімшарт бағасының ең аз өзгеруінің құны 0.01 теңгені құрайды.
7. Фьючерстік келісімшарттың сауда-саттығы айналыстың алты мерзіміне ашылады.
Фьючерстік келісімшарттың ең жақын орындау мерзімімен айналысы аяқталғаннан кейін осындай келісімшартты орындаудың ең ұзақ мерзімімен сауда-саттық ашылады.
8. Фьючерстік келісім-шарт айналымының басталу күні әр күнтізбелік айдың бірінші күні болып табылады.
Егер фьючерстік келісімшарт айналысының басталу күні мереке немесе демалыс күніне келетін болса, онда фьючерстік келісімшарттардың биржалық сауда-саттықтары өткізілетін одан кейінгі ең жақын жұмыс күні айналыстың басталу күні болып табылады.
9. Келісімшарт жасалған айдың үшінші бейсенбісі мен келісімшарт орындалған жылдың үшінші бейсенбісі болып табылады.
Егер фьючерстік келісімшарт орындалған айдың және жылдың үшінші бейсенбісі сауда күні болып табылмаса, айналыстың соңғы күні фьючерстік келісім-шарт орындалған айдың және жылдың үшінші бейсенбісінің алдындағы соңғы сауда күні болып табылады.
10. Осы ерекшеліктің 20 және 21 тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, айналыстың соңғы күні фьючерстік келісімшартты орындау күні болып табылады.
11. Фьючерстік келісімшартпен сауда-саттық жүргізудің қосымша әдісі Тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.

2 тарау. ФЬЮЧЕРСТІК КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

12. Фьючерстік келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындау базалық активті жеткізусіз жүзеге асырылады, бұл ретте мұндай келісімшарттың тараптары бір-біріне мөлшері базалық актив бағасының өзгеруіне байланысты болатын теңгемен (вариациялық маржамен) ақша сомасын төлеуге міндетті.
13. Вариациялық маржа Биржаның "Орталық контрагентпен мәмілелер бойынша клирингілік сессияларды өткізу регламенті" ішкі құжатына сәйкес Биржаның клирингілік сессияны өткізу барысында есептеледі және фьючерстік келісімшарт жасалған бірінші күннен бастап оны орындау күнін қоса алғандағы кезеңде төленеді.
14. Вариациялық маржаны есептеу үшін келесі формулалардың бірі қолданылады:

- 1) Вариациялық маржаны есептеу бұрын жүзеге асырылмаған фьючерстік келісімшарт бойынша вариациялық маржаны есептеу кезінде:

$$VM_0 = (P_{last} - P_{fut}) \times \frac{S_{tick}}{tick}, \text{ мұндағы}$$

- VM_0 – математикалық дөңгелектеу ережелері бойынша дөңгелектелген, бұрын вариациялық маржаны есептеу жүзеге асырылмаған фьючерстік келісімшарт бойынша Вариациялық маржаның мөлшері;
- P_{last} – Биржаның "Қаржы құралдарының тәуекел-параметрлерін айқындау әдістемесі" ішкі құжатына сәйкес анықталған фьючерстік келісімшарттың ағымдағы (соңғы) есептік бағасы;
- P_{fut} – фьючерстік келісімшартты жасасу бағасы;
- S_{tick} – осы Ерекшелікке қосымшаға сәйкес айқындалған фьючерстік келісімшарт бағасының ең аз өзгеруінің құндық бағасы;
- $tick$ – осы Ерекшелікке қосымшаға сәйкес айқындалған келісімшарт бағасының ең аз өзгеруі;

- 2) бұрын Вариациялық маржаны есептеу жүзеге асырылған келісімшарт бойынша Вариациялық маржаны есептеу кезінде:

$$VM = (P_{last} - P_{previous}) \times \frac{S_{tick}}{tick}, \text{ мұндағы}$$

- VM – Вариациялық маржаны есептеу бұрын жүзеге асырылған, математикалық дөңгелектеу ережелері бойынша дөңгелектелген фьючерстік келісімшарт бойынша Вариациялық маржаның мөлшері;
- $P_{previous}$ – фьючерстік келісімшарттың алдыңғы есептік бағасы (немесе фьючерстік келісімшарттың бастапқы есептік бағасы).

15. Вариациялық маржаны төлеу бойынша міндеттемелерді орындау Биржаның "Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингілік қызметті жүзеге асыру ережесі" ішкі құжатында (бұдан әрі – Клиринг ережесі) белгіленген тәртіппен және мерзімде жүзеге асырылады. Бұл ретте:

- 1) егер вариациялық маржа оң болса, онда Вариациялық маржаны төлеу жөніндегі міндеттеме сатушы-Француз келісімшартында туындайды;
- 2) егер вариациялық маржа теріс болса, онда есептелген Вариациялық маржаның абсолюттік шамасына тең сомада Вариациялық маржаны төлеу бойынша міндеттеме сатып алушыда туындайды.

16. Фьючерстік келісімшартты орындау бағасы Биржаның "Қор нарығының индикаторларын есептеу әдістемесі" ішкі құжатына сәйкес сауда күнінің нәтижелері бойынша орындалған күні есептелген осындай фьючерстік келісімшарттың базалық активінің мәніне сәйкес келеді.

3 тарау. ФЬЮЧЕРСТІК КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ ТОҚТАТУ НЕГІЗДЕРІ

17. Фьючерстік келісімшарт бойынша міндеттемелер оны орындау нәтижесінде осы келісімшарттың айналым мерзімі аяқталғаннан кейін толығымен тоқтатылады.
18. Фьючерстік келісімшарт бойынша сауда-саттыққа қатысушының міндеттемелері осындай қатысушыда фьючерстік келісімшарт бойынша сол базалық активпен және оның міндеттемелері мөлшерінде Клиринг ережелерінде көзделген тәртіппен және мерзімдерде айналыс мерзімімен қарсы талаптардың туындауы нәтижесінде толық тоқтатылады.

19. Фьючерстік келісімшарт бойынша міндеттемелер Клиринг ережесінде көрсетілген өзге де негіздер бойынша олар белгілеген тәртіппен тоқтатылуы мүмкін.

4 тарау. ЕРЕКШЕ ШАРТТАР

20. Биржалық сауда-саттықта фьючерстік келісімшарттың өтініші тоқтатыла тұрған не тоқтатылған жағдайда, сондай-ақ егер фьючерстік келісімшарт жасалған бірінші күннен бастап осы келісімшарт жасалған соңғы күннің алдындағы сауда-саттық күнін қоса алғандағы кезеңде Биржа ең болмағанда бір акцияның сауда-саттығын тоқтата тұрса немесе биржадағы айналымнан ең болмағанда бір акция алып тасталса және/немесе KASE индексі есептеу үшін өкілдік тізімнен алып тасталса, Биржа мынадай шешімдердің бірін немесе бірнешеуін қабылдауға құқылы:
- 1) фьючерстік келісімшарт айналысының соңғы күнінің күнін өзгерту туралы;
 - 2) фьючерстік келісімшартты орындау күнінің күнін өзгерту туралы;
 - 3) ағымдағы (соңғы) есептік бағаның өзгеруі және/немесе Вариациялық маржаны есептеу және аудару тәртібін айқындау туралы.
21. Егер осындай келісімшарттың қолданылу мерзімі ішінде оның айналысының соңғы күні жұмыс істемейтін күн деп жарияланса, Биржа айналыстың соңғы күнінің күнін және/немесе фьючерстік келісімшартты орындау күнінің күнін өзгертуге құқылы.
22. Егер Биржа Басқармасының шешімінде өзгеше көзделмесе, Биржа Басқармасы осы ерекшеліктің 20 және 21 тармақтарына сәйкес қабылдаған (қабылдаған) шешім (шешімдер) күшіне енген сәттен бастап бұрын жасалған фьючерстік келісімшарттар бойынша қолданыстағы міндеттемелердің шарттары көрсетілген (көрсетілген) шешімді (шешімдерді) ескере отырып өзгертілген болып есептеледі.

5 тарау. ТҰЖЫРЫМДЫ ҚАҒИДАЛАР

23. Осы Ерекшелікке өзгертулерді және/немесе толықтыруларды уақтылы енгізу (өзектілендіру) үшін жауапкершілік сауда бөлімшелеріне жүктеледі.
24. Осы Ерекшелік қажеттілігіне қарай, бірақ осы Ерекшелік қолданысқа енгізілген күннен бастап есептелетін әрбір үш жылда кемінде бір рет өзектілендіруге жатады.

Басқарма Төрайымы

А.Ө. Алдамбергел